

FYRTIOFYRA ÅR PÅ JÄRNVÄGEN

- *möt Solbritt*

LÖNEREVISION 2024

- *hur funkar det?*

UTTJÄNT, IGEN

- *ny avstängning på Bohusbanan*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- S. 3 Avgående ordförande har ordet
-
- S. 4 Fyra korta från facket
- S. 5 Nyheter från branschen
- S. 6-8 Nyheter från klubben
Lönerevision 2024
Semesterskulder
Tjänstepension under 25
- S. 9-12 Solbritt slutar efter 44 år
- S. 15 Hej förtroendevalda!
- S. 16-17 Minnesteckning
-
- S. 18 Medlemsutbildningar

”Man fick dra igen varenda dörr på varje station och var det någon som öppnade så fick man ropa stäng dörren där borta! Till Långsele hade vi ju 48 axlar, så det var ju jättelånga tåg. ”

Solbritt, s. 9-12

Om Seko Västnytt

Seko Västnytt är ett informationsblad riktat till medlemmar i Seko klubb Västtåg. Det distribueras i första hand via e-post till medlemmar i klubben.

Vi välkomnar material som bilder, texter m.m. från medlemmarna.

Skicka till: vastnytt@sekovasttag.se

Månadens omslagsbild är från norra Bohusbanan. Foto: Sannah Kvist

Ansvarig utgivare: Alexander Weinfors

Redaktion: Klubbstyrelsen

INLEDNING

Jag klev in på SJ AB i januari 2006 i en grupp som skulle få börja som timanställda tågvärdar efter någon månads utbildning. Det fanns på den tiden en medlemstidning, Blickpunkten, som i många år illustrerades av lokföraren Anders Mennerholms tecknade kommentarer på aktuella händelser inom SJ-sfären. Under vår utbildning kommenterades SJ:s (miss)bruk av timanställda med en bild på en skällande resenär och en tågvärd "eh... jag vet inte riktigt... jag jobbar bara här på helgerna..."

I vår lilla utbildningsgrupp med blivande timmisar blev vi ordentligt irriterade. Vi var på väg ut i ett nytt yrke och en ny värld med mycket att lära men vi tog jobbet på allvar. Även om vi "bara var timmisar". Nu kändes det som vi blev kastade under bussen av facket. Tillsammans bestämde vi oss för att skriva till styrelsen. Vi fick svar – jag minns inte exakt vad – men jag minns att det kändes rätt bra. Vi sa ifrån mot något vi upplevde som fel, och vi gjorde det tillsammans.

Jag tänker på den där lilla gruppen ibland. Framför allt har jag gjort det när jag som facklig träffat nya grupper av nyanställda. Hur självklart det är att vi i den lilla gruppen svetsas samman och ställer upp för varandra. Solidaritet. Ett honnörsord i vår arbetarrörelse.

Men solidariteten har två dimensioner, bredd och djup. Djupet är det man kan känna i en familj, ett litet samhälle, eller bland sina närmaste kollegor. I djupet finns handlingskraften, att faktiskt ställa upp för varandra och agera för någon annan.

Bredden handlar om hur långt man är beredd att sträcka ut den handen.

Hela fackföreningarnas historia handlar om att sträcka ut händer. Från engagemang i den egna arbetsplatsen och de närmaste kollegorna, till andra arbetsplatser, helt olika branscher, till och med arbetare och fackföreningar i andra länder. Vi har blivit starka genom att gå ihop och ställa upp för varandra. Från det lilla, till det stora.

Kanske hade vi fel då för 18 år sedan. Med lite perspektiv anar jag nog vad man egentligen var ute efter att säga om arbetsgivarens utarmning och nedvärdering av en yrkesroll. Men det är en historia för en annan gång.

Det har nu blivit dags för mig att stämpla ut, parkera tåget och lämna över ordförandeklubban. Tack för allt. Håll fanan högt så ses vi därute.

Ordförande Seko Västtåg

4 KORTA FRÅN FACKET

I Skaffa koll på pengarna

Har du koll på att du i ditt medlemskap kan boka en timmes kostnadsfri rådgivning hos Folksam?

Under rådgivningen går du och rådgivaren igenom dina försäkringar och din pension, och du får hjälp att se över dessa och dina personliga val.

Du bokar tiden på Folksams hemsida.

2 Andelsäg en lokförargård

Ett stenkast från havet utanför Höganäs ligger Lerbergsgården, ett semesterhem som ägs av lokförare. I nuläget finns ca 30 andelar lediga och det är öppet för alla lokförare att bli andelsägare. I närheten finns Sofiero Slott, Helsingborg, Mölle, Kullaberg m.m. Gården drivs som en ekonomisk förening med en styrelse och ideella krafter. Som andelsägare bor man till rabatterat pris, du har rösträtt på årsstämman och din andel kan ärvas av partner/barn. Priset för en andel är 250 kr, samma pris som när huset köptes in 1968. På denna tid motsvarade summan en veckolön för en lokförare.

3 ÄR DET OKEJ?

Hur många dagar i rad får jag börja jobba innan 04.30?
Hur lång vila har jag rätt till mellan mina arbetspass?
Vad händer om min rast spricker?

Vill du bli mer trygg i vad ditt lokala avtal säger, och varför? Då ska du gå klubbens introduktionsutbildning!

Vi går igenom vårt lokala kollektivavtal, samt viktig facklig historia som bakgrund till varför vi har de rättigheter och skyldigheter vi har på arbetsplatsen.

Anmäl dig genom att mejla sara.skoglund@seko.se

NÄSTA TILLFÄLLEN ÄR:

5/9 i Herrljunga

26/5 i Göteborg

4 Rätt pensionsavsättning?

Varje månad avsätts en del av lönen till din tjänstepension. Den grundas i stort sett på din bruttolön. Klubben har genom branschorganisationen hört att företag i vissa fall istället räknat på nettolönen, vilket är fel och betyder mindre pengar till din tjänstepension. Medlemmar i styrelsen har kontrollerat sina egna uppgifter utan att hitta fel från vår arbetsgivare. Vi uppmanar dig dock ändå att ta en titt på din sida hos Avtalat och kontrollera med dina lönespecifikationer på Benify så att det stämmer. På Avtalat finns även information om vad exakt som är den tjänstepensionsgrundande delen av lönen, men grovt sagt så skall det vara bruttolönen. På Avtalat kan du även välja att lägga en del av dina tjänstepensionspengar i fonder, och lägga till/ta bort om du vill att efterlevande ska kunna ta del av dina intjänade pengar. Gå in på www.avtalat.se och logga in som tjänsteman så kommer du till avtalat där du kan se din tjänstepension.

FOKUS

NYHETER FRÅN BRANSCHEN

DAGS FÖR RENOVERING — IGEN

Det har väl knappast undgått någon att Bohusbanan har under en period varit avstängd för tunnelarbeten mellan Stenungsund och Uddevalla.

I slutet av april meddelade Trafikverket att banan knappt kommer hinna öppna upp för trafik innan det åter är dags för avstängningar för banarbeten.

Den här gången gäller avstängningen mellan Stenungsund och Göteborg, och arbetet har planerad start till våren 2026.

Trafiken kommer då att ha rullat på den södra delen av bohusbanan i drygt ett år från att tunnelarbetena avslutats, innan den stängs av igen.

Trafikverket meddelar nu att man borde ha varit tydligare med det kommande banarbetet.

Redan 2025 drar arbeten igång mellan Uddevalla och Strömstad.

KRITIK MOT TRAFIKVERKET

I april släppte Trafikverket sitt förslag på inriktning för kommande väg- och järnvägssatsningar. Förslaget har fått kritik av flera andra statliga myndigheter. Man efterlyser bland annat en tydligare koppling till de klimatmål som riksdagen satt upp.

Trafikverket fick i uppdrag från regeringen att prioritera de mest samhällsekonomiskt lönsamma satsningarna, men nu riktar bland annat klimaträttsutredningen kritik mot underlaget för att framför allt gynna vägbunden trafik. Även Tillväxtverket riktar kritik mot att de samhällsekonomiska analyser som används inte är lämpliga att utgå ifrån om vi ska ställa om mot ett mer transporteffektivt samhälle.

HÄR ÄR DEN NYA STYRELSEN I
BRANSCHORGANISATIONEN

Den 10e april höll Seko Spårtrafik årsmöte i Stockholm. På årsmötet valdes ny ordförande (fyllnadsval) samt nya ordinarie ledamöter. Den nya styrelsen består av:

Ola Brunnström, **ordförande**

Lars-Åke Persson, **kassör**

Björn Edberg, **ordinarie ledamot**

Anna Bergström, **ordinarie ledamot**

Dennis Lamberg-Clemes, **ordinarie ledamot**

Ioannis Konstantis, **ordinarie ledamot**

Maria Karlsson, **ordinarie ledamot**

Niklas Sandberg, **ordinarie ledamot**

FOKUS

NYHETER FRÅN KLUBBEN

LÖNEREVISION 2024

Årets lönerrevision för 2024 är avklarad och vi som klubb är nöjda med utfallet. Löneutrymmet för 2024 var 3,1%, och avtalsperioden för lönen är 1 maj 2024 till den 30 april 2025. De premisserna fastslog i den centrala avtalsrörelsen 2023. Den nya lönerna betalas ut på lönen den 24 maj.

Årets lönerrevision gick lite gick lite snabbare än vanligt. Detta är något som vissa är glada för och vissa kan tycka är lite tråkigt om man tidigare har gillat att få en lite större summa retroaktivt att köpa julklappar för. Ett tips till er som gillar klumpsumman är att lägga en fast överföring till ett nytt bankkonto som ni döper till "julklappar" eller kanske "semesterresan".

Klubben har i år prioriterat att stå fast vid att inga lönepåslag ska flyttas mellan ombord- och lokförarkollektivet. Det är en princip vi har. En satsning på en yrkesgrupp ska inte göras på någon annan grupps bekostnad. Liksom tidigare år fick vi ett första förslag från arbetsgivaren där man avsåg flytta löneutrymme från ombordkollektivet för att höja lokförarlönerna. Seko stod emot och menade att vill man som arbetsgivare satsa på en grupp anställda ska dessa medel tas från utanför lönepotten.

När förhandlingarna avslutades hade klubben lyckats säkra löneökningarna för respektive yrkesgrupp, och vi är riktigt nöjda med att vi ännu en gång lyckades hindra vi flyttade pengar som ombord kollektivet genererar till lokförarkollektivet.

In i lönerrevisionen så hade klubben även avtalsyrkanden på vårt lokala kollektivavtal. Dessa frågor kom vi överens om att fortsätta diskutera efter lönerrevisionen, en överenskommelse vi träffade med arbetsgivaren för att vi prioriterade att få ut de nya lönerna. Läs mer om yrkanden på nästa sida.

Vi ser även att det är en facklig framgång att alla fasta tillägg var med även i årets lönerrevision, och att alla

tillägg därmed fått en ökning.

När det gäller de medlemmar som går på I-löner så avser vi i klubben arbeta vidare med hur lönesättningen hanteras.

Avslutningsvis så är klubben nöjd med årets lönerrevision vi tycker vi har en bra dialog med vår arbetsgivare och tror på framtiden.

HUR FUNKAR LÖNEN?**VAD BESTÄMMER %?**

Hur stor procentsats som gäller för ett årlönerrevision bestäms i den centrala avtalsrörelsen. Där bestäms hur lång period man skriver avtal för, samt vilket löneökningutrymme som finns respektive år. Senaste avtalsrörelsen hölls 2023, där ett tvåårigt avtal tecknades med 4,1% löneutrymme år ett, och 3,1 procent år två. Nästa avtalsrörelse hålls 2025.

VAD ÄR TARIFFLÖN?

På SJG går de flesta anställda på tarifflöner. Det innebär att vi har kollektivt satta löner och din lön avgörs av din anställningstid/erfarenhetstid i yrket. När lönerna förhandlas så sker lönepåslagen kollektivt på de olika lönestegen och gäller för alla som är placerade i det lönesteg. Du byter lönesteg månaden efter du uppnått tiden för det nya lönesteg.

VAD ÄR EN LÖNEPOTT?

Lönepotten är den summa som genereras i varje lönerrevision och är de faktiska pengar som finns att fördela på de olika lönestegen. Summan räknas ut genom att årets procentsats räknas på den totala lönesumman för alla Seko-medlemmar i ett visst lönesteg. Sen adderas varje lönestegs summa ihop, och den totala summan för alla lönesteg, och båda yrkesgrupperna, är årets totala lönepott. Fördelningen av den är det vi i klubben förhandlar.

LÖNEREVISION 2024 - LOKALA YRKANDEN

In i årets lönerrevision hade klubben med sig yrkanden på vårt lokala kollektivavtal.

Under löneförhandlingarna beslutade vi gemensamt med arbetsgivaren att hantera dessa utanför lönerrevisionen, för att inte förhålla utbetalningen av de nya lönerna, mot att få protokollfört att dessa frågor ska hanteras gemensamt.

Det vi i klubben yrkade på var:

Löner och ersättningar:

Särskild översyn av körlärare och instruktörer angående hur stor del av månadsarbetstiden och vilka arbetsuppgifter tillägget omfattar.

Införande av fast tillägg för handledare som tågvärd.

Allmänna villkor:

§14 mom 1: Lägg till rätt till ledighet med lön för alla läkarbesök.

Reglering av gångtid/förflyttningstid i samband med tjänstgöring införs.

AVTALSÖREELSE 2025 - LOKALA YRKANDEN

Klubben står i startgroparna för arbetet inför avtalsörelsen 2025. Startskottet går under medlemsveckan v. 22, då någon ur styrelsen ihop med lokalt platsombud kommer att besöka alla åkstationer.

Vi kommer att samla in förslag och prioriterade frågor från er medlemmar, för att sedan sammanställa dessa. Planen är sedan att under lokala medlemmöten arbeta fram förslag på yrkanden på branschavtalet, och att vi under höstens budgetmöte för klubben kommer kunna ta fram de yrkanden vi som klubb vill skicka in till branschens avtalskonferens.

Har du tankar kring vad som behöver bli bättre i branschen och vad Seko ska driva i nästa års avtalsörelse? Ta med detta till oss under medlemsveckan. Har du frågor, tankar och åsikter kvar sen förra årets avtalsörelse? Ta med dessa också.

FOKUS

NYHETER FRÅN KLUBBEN

EFTERSKÄNKNING AV SKULDER

I slutet av 2023 kontaktades klubben av flera medlemmar som fått veta av arbetsgivaren att de hade stora skulder efter semestern 2023.

Skulderna drabbade de som var partiellt tjänstlediga, antingen med tjänstledighet pga studier eller pga partiell föräldraledighet.

Klubben ägnade lång tid åt att reda ut hur skulderna uppstått—om de hade skälig grund och om vi skulle tvista på dem. Tillslut framkom att de stora skulderna hade uppstått efter ett nytt direktiv gällande hantering av semesterförläggning för partiellt tjänstlediga, i kombination med missförstånd mellan lönekontoret och planeringen.

Klubbens arbete slutade med att arbetsgivaren beslutade att efterskänka de skulder som uppstått pga av felhantering från deras sida.

Vi i klubben vill dock göra dig som är partiellt tjänstledig uppmärksam på att det är en ny hantering för uträkning av antalet betalda semesterdagar du som partiellt tjänstledig tjänat in. Detta i kombination med hur dessa ska förläggas kan få påverkan på din betalda semester.

Du har alltid rätt enligt lag till fyra veckors sommarsemester, men den nya hanteringen innebär att du som partiellt tjänstledig kan ha tjänat in färre betalda semesterdagar och därmed har en del av semestern obetald.

Har du frågor om semester som partiellt tjänstledig, som exempelvis hur mycket betald semester du har, och hur dina dagar förläggs, så kontakta någon i styrelsen eller din lokalt förtroendevalda.

FÖDD 1999 ELLER SENARE?

SE GENAST HIT!

Som anställd på SJ Götalandståg räknas du som privatanställd tjänsteman och börjar därmed tjäna in tjänstepension först från 25 års ålder. Seko förhandlade år 2017 fram den fantastiska förmånen att få tjänstepension för anställda i branschen redan från 18-24 års ålder. På grund av vissa begränsningar, så sätts pengarna inte av förrän du är 25 år fyllda, utan hamnar där som en klumpsumma strax efter att du fyllt 25 år. Är du under 25 år och anställd, alt varit anställd sedan du var yngre än 25 år är det bra att dubbelkolla om denna klumpsumma betalats in på avtalat.se. Vi har sett att det både hos oss och hos andra arbetsgivare har slarvats med detta. Observera att detta gäller ALLA som var anställda från 2017 och som hade en ålder mellan 20-25.

Hur går jag till väga?

1. Gå in på collectum.se
2. Tryck på logga in som privat, där slussas du till en sida som heter avtalat där du väljer tjänsteman > logga in.
3. Gå in i menyn uppe till vänster och välj "Min tjänstepension" sedan "inbetalningar"
4. Tryck på plustecken vid arbetsgivare SJ Götalandståg.
5. Välj året du fyllde 25, skrolla i kolumnen och se om det satts in en större klumpsumma, summan varierar givetvis beroende på hur länge innan din 25årsdag du vart anställd här. Men du ser på övriga månader vad som sticker ut. Fyller du år i andra halvan av året så kolla även året efter du fyllde 25 för säkerhets skull.

Om det ser ut som att det inte kommit in pengar som det ska, kontakta lönekontor och CS.

Vi i klubben vill tacka er medlemmar och våra förtroendevalda för det viktiga arbete ni gör tillsammans med oss!

SJ+SJ+44år=SANT

Jag sitter med Solbritt Johansson i Höglands kyrkan i Nässjö. Gudstjänsten är över, söndagsfikat är slut och vi begrundar att det är ungefär tre veckor sedan som hon efter sitt sista tåg blev mottagen av familj, vänner och kollegor på spår 7 i Nässjö. Vi tittar på bilder och filmer från hennes sista dag efter 44 år på järnvägen. På sista tåget mellan Falköping och Nässjö hade resenärerna fått blommor som de gav Solbritt då hon skulle kolla biljetterna. På plattformen möttes hon av trumpetfanfarer, sång och folkets jubel och därefter bjöd Solbritt på kakor som vi som var där sent kommer att glömma.

Hur känns det nu efter tre veckor som pensionär?

- Alltså det känns jättebra. Det känns helt rätt. Jag saknar ju alla er men jag är så inställd på det här så jag skulle inte kunna tänka mig att gå tillbaka och ta en tur. Möjligtvis för att träffa er, men inte för att jobba. Jag är så inställd på det här, och det kom så rätt i tid. Jag ska ju ta den här långresan och sen ska vi vara lediga i sommar och det ska bli så skönt.

Vart är det du ska någonstans?

- Till Australien. En hel månad. Första Maj till den 26 Maj, jag ska hälsa på min son och min kusin. En hel dag ska vi åka tåg från Melbourne till Adelaide. Det ska bli spännande att åka tåg i Australien!

Hur var det att börja för 44 år sedan?

Alltså det var så kul. Första året var det åkande bäddning mellan Nässjö och Katrineholm. Jag hade gått ner på stationen och frågat om jag kunde få åka och bädda. Min kusin Sonja jobbade där då men Ingemar Svahn som jobbade som personfördelare han sa då att nej vi har inget behov just nu men du kan komma tillbaka. Så då gick jag tillbaka nästa dag och frågade; nudå? Har du nåt jobb till mig idag då? Och då tittade han i sitt schema och sa att Sonja åker ikväll så du kan följa med och öva dig med henne. Jag gick ut därifrån med en rock, en nyckel och ett SJ märke. Sedan började jag. Efter det året så fick Nässjö ett eget sovagnståg som hette Bottenviken, och så blev vi åkande bäddare automatiskt anställda, så då blev vi stationerade bäddare. Det tåget åkte ut och ställde sig på

böljan och så städade vi det varje dag. Det var Sveriges renaste och finaste tåg. Det blev det benämnt till. Vi skötte så väl detta tåget. Två reparatörer gick igenom hela tåget och kollade så att alla lampor funkade. Och de tvättade tåget nästan varenda dag för att det skulle vara rent och fint. Det var ett fint tåg. Så höll jag på med det till 84- och då sökte jag tågmästarkursen. För jag tyckte det var lite tråkigt att jobba på tomma tåg. Jag saknade resenärerna. Så då gick jag på uttagning uppe i Stockholm och så blev jag godkänd. Så jag började kursen i februari 84 och gick ut kursen i Maj 84. Det var så roligt, och så när jag började jobba så tyckte jag att det var världens bästa jobb.

Jag hade en lärare på skolan som hade jobbat länge som tågmästare och han sa att om han fick möjlighet att välja om sitt liv och yrkesbana så hade han valt att bli tågmästare. Så jag tänkte att wow, vilket jobb jag kommer att få. Och jag stortrivdes. Det var jättekul att börja jobba som tågmästare. Och då åkte vi ju överallt.

SJ+SJ+44år=Sant

Stockholm, Malmö Helsingborg, Uppsala. Och så hade vi Lapplandspilen till Långsele. Då åkte vi nattåget upp till Långsele och sen sov vi på dagen och sedan hade vi södergående tåg från Långsele hem, så vi kom hem på morgonen. Så det var ju dubbelnatt. Sen var det småbanorna också, för allt var ju SJ då. Så vi hade Vetlanda, Eksjö, Halmstad, Hultsfred, Oskarshamn, Falköping, Västerås. Så det var väldigt varierad åkning. Trevligt och trivsamt.

Du har varit med om en förändring på järnvägen?

Ja, verkligen. Till både det bättre och det sämre. Tågen har ju blivit mycket bättre. Då fick man ju dra igen varenda dörr på varje station och var det någon som öppnade så fick man ropa; Stäng Dörren där borta! Till Långsele hade vi ju 48 axlar, så det var ju jättelånga tåg. Nu är det ju smidigt, det är bara att vrida på en nyckel så stängs dörren. Vi hade rätt mycket godshandling också. Så man fick ju lassa och lossa gods. Och mycket posthantering var det också inne i posthytten. Man stod och sorterade; Gävle var där, Norrköping där, Borås, Linköping och så Gävle. Det behöver man inte heller göra nu. Det har varit bra rakt igenom, och ett väldigt trevligt jobb. Det tycker jag. 98 % av alla resenärer är väldigt trevliga. Sen de där andra två procenten, de får man glömma bort. Nämen alltså jag har ju råkat ut för en som har spottat på mig, det var ju inte kul. Och någon som har varit hotfull och så, och det är ju inte roligt. Påkörningar har ju också hänt och det glömmar man ju aldrig men det är ju, ja, det är sånt man kan råka ut för. Man vet ju aldrig när man börjar en tur hur dagen ska sluta, det är ju det som är lite spännande också. Om man åker samma tur två dagar i sträck så blir det ju inte samma tur. Det är all-

tid andra resenärer som åker och andra frågor och andra episoder.

Har ditt tillvägagångssätt förändras något, eller hur förbereder man sig på bästa sätt?

- Nej, jag vet inte om jag har tänkt så mycket inför. Jag tar det som det kommer. Det är väl det o se till att ha alla biljettmaskiner med sig, batterierna laddade och kameran. Biljetttången, den har fått följa med. Jag har ju gjort avgång med min biljettång så den har vart med i 40 år. Man känner sig som en riktig konduktör när man har en biljettång, säger Solbritt och skrattar.

Vad skulle du vilja dela med dig av till de som är kvar? Du har sagt att vi ska fortsätta ha roligt på tågen.

- Just det, ja, men det är ju ett jobb som det gör mycket hurdan man är. Bjuder man på sig själv så får man mycket tillbaka. Jag vet att jag när mina föräldrar dog var så ledsen, och så gick jag genom tågen och pratade inte med någon för jag var så ledsen. Men så tänkte jag, men nej, när mamma dog, hon skulle ju inte velat att jag gick runt så här. Hon hade ju inte velat att jag gick runt på tåget o var ledsen. Så då tänkte jag att nej nu får jag muntra upp mig och så blev jag glad igen då. Sprider man lite glädje då får man glädje tillbaka. Det tycker jag. Och sen vet jag att vi fick lära oss en gång att se resenärerna i ögonen. Och det tycker jag har varit väldigt bra. Man tittar på resenärerna. Att man inte bara går förbi, man kanske inte hinner se varenda en i ögonen, men att man får den där ögonkontakten. Sen när man har stökiga resenärer, man hanterar det ju på olika sätt men det gäller att få dem med sig på något sätt. Det gäller att få dem att förstå att de måste köpa biljett. Annars går inte tågen om inte alla köper biljett.

Man kan inte gå in på ICA och bara ta en liter mjölk och gå ut liksom. Man kan ju inte sätta sig på ett tåg utan att betala för sig. Man får liksom tala dem tillrätta och fostra. Tala om att så här är det faktiskt. Får vi inte inkomster så går det inga tåg. Nej, men sen är det väl att man är öppen. Att man går med ett öppet hjärta på något sätt genom tåget och är det någon som frågar något så får man vara intresserad av resenärerna. Inte bara gå rakt fram och inte se sig omkring. Slänga ett ögon bakom sig. Se om det händer något på tåget och vara observant.

SJ+SJ+44år=SANT

Jag tycker jag fått så väldigt mycket tillbaka från resenärerna under alla år. Många trevliga samtal. Och sen är det ju helt fantastiskt att gå in i hytten och prata med föraren, det har ju varit en glädje. Alla förare är så trevliga, och är det något som inte har varit så trevligt på tåget så kan man ju prata av sig där framme. Då känns det ju bättre. Så ni får ju vara samtalsterapeuter där framme - eller hur? Ni får höra en hel del. Då är det rätt kul och kunna berätta lite trevliga saker också. Annars får ni bara höra om det tråkiga. Ni får nog höra det mest negativa, är det inte så? Just det här samspellet mellan förare och ombordare, det är viktigt. Att man vet vem man jobbar med. Ibland har man en förare ifrån Göteborg som man aldrig har träffat och så undrar man vad är det för en tjomme liksom och så går man in och så är det någon som är jättetrevlig. Det hade man ingen aning om. Nej, men det gäller och bjuda mycket på sig själv, då får man mycket tillbaka.

Vad är din erfarenhet av facket. Vad tycker du det ska göra och vad har det gjort för dig?

- Ja, nej men alltså jag fick ju lära mig när jag började att facket ska man vara med i, det är facket som strider för oss och det är facket som ser till att vi får löneförhöjningar. Och då ska man inte stå utanför och låta andra betala. Utan man ska vara med och hjälpa till. Det fick jag lära mig från början. Men jag har inte varit så engagerad, jag har betalat och hängt med och jag tycker det är bra om andra gör jobbet. Jag är tacksam för det. Och jag har väl inte läst så noga på protokoll och så heller men jag tycker facket är bra, det gör ju bra grejer.

Du berättade om dina problem med din höft och knän sedan många år?

- Ja, just det, det fick jag också hjälp med att anmäla in. Sedan vet jag inte om det blir nåt med det, men bara känslan av att någon bryr sig. Det är ju fantastiskt. När jag nu tog pension då fick jag t.o.m present. Det var inte dåligt, det var verkligen en bonus. Jag är tacksam för de som engagerar sig. Jag har engagerat mig i resenärerna istället. Nämen jag alltid talat gott om Seko, jag har aldrig funderat på att gå över till något annat fack. Det har inte funnits någon anledning.

Är det något mer du vill berätta?

- I början tog det så lång tid innan du kom in på fast

lista. På den tiden nyanställdes det ju inte så mycket, så jag var ju alltid sist. Var det några som nyanställdes, nej sen fick de sluta. Sen kom det några nya, men då fick dom sluta. Och jag var fortfarande sist. Så när jag hade jobbat i 20 år så låg jag fortfarande sist. Vi var ju 60 tågmästare anställda och sedan blev det några som anställdes men så fick de sluta så jag kom aldrig uppåt på listan. Det var så också att 2002 kom de på att vi inte skulle ha någon station i Nässjö. Men då var det en del som valde att pendla till Malmö för att vara kvar på stambanan men jag valde att gå över till Västtågen då, och där var jag helt plötsligt äldst. Det var annorlunda då än vad det är nu. Nu kommer du ju in på fast lista nästan direkt.

Skulle du vilja se att facket drev någon fråga eller någon förändring på järnvägen?

- Det är väl biljettmaskinerna på Jönköpingsbanan, de har jag retat mig på i tre år nu. De har jag varit nära att slänga ut från fönstret, problemet är ju att det inte går att öppna fönstret. Annars är det väl inget jag kan komma på sådär.

SJ+SJ+44år=SANT

Sorlet från de sista fikagästerna i Högländskyrkan har tystnat och Solbritt funderar vidare;

- Nej men det har varit ett trevligt jobb. Sen är det ju mycket på tågen som har ändrats. Liksom resenärer som är stökiga och som inte vill betala för sig. Det är nog mer nu än vad det var förr.

Vad tror du det har att göra med då?

- Jag vet inte. Det är väl, att, man märker det mer när man kommer ner mot storstäderna, Göteborg. På våra banor är folk mer skötsamma och vill göra rätt för sig. En gång när jag hade lok och tre vagnar från Jönköping till Nässjö, det var jättelänge sedan, då satt det en kvinna i tredje vagn och jag hann precis komma dit innan vi ankom Nässjö. Då sa hon, vilken tur att du hann komma hit så att jag fick göra rätt för mig. Och då tänkte jag att det ska jag lära mina barn, att man alltid ska göra rätt för sig. Och det är ju det man försöker lära resenärerna också, att man ska betala för sig, man ska göra rätt för sig. Det är många som tycker liksom att; Åh de kostar ju och jag kan komma undan, smita undan. Mer och mer blir det så där, det är som om de inte har något samvete. Mer nu än förr. Man får ta eget ansvar, men en del klarar inte det. Då är det bara att försöka fostra resenärer. Man får helt enkelt säga att antingen betalar du eller så får du kliva av.

Solbritt tillägger;

- Jag vill också säga att jag har haft världens bästa kollegor och att det är viktigt att ta jobbet på allvar och att vara aktiv på utbildningar och kurser och att acceptera förändringar, hela livet är ju som en resa genom dalar och toppar.

Intervjun lider mot sitt slut. Jag berättar för Solbritt att det varit en ynnest att ha fått arbeta med henne under mina två första år i Nässjö. Hon har välkomnat mig som nyinflyttad i staden och fått med mig att sjunga i Högländskyrkan. Hennes ljusa och strålande inställning till livet och omtanken om människorna runt omkring henne är en stor inspirationskälla för mig och något som jag vill bära med mig vidare. Avslutningsvis tackar jag å Sekos vägnar för alla dessa åren som hon varit medlem. Och att Solbritt är välkommen att fortsätta som pensionärsmedlem.

- Ja, jag har ringt och sagt att jag har blivit pensionär men att jag fortsätter vara medlem. Så jag fortsätter ett tag till säger Solbritt med ett leende.

FOKUS

ÅRSMÖTE 2024

Klubb Seko Västtågs årsmöte hölls den 23e februari på Star Bowling i Göteborg, och ca 50 medlemmar deltog i mötet på plats.

Vid årsmötet valdes två nya styrelseledamöter: Eva Langanger, förare i Göteborg, och Neda Almotahari, tågvärd i Göteborg.

Mötet fastslog även ett förslag till ändring av arbetsordningen för klubben, du hittar den senaste versionen av klubbens arbetsordning på hemsidan. Där hittar du även årsmötets protokollet.

Till årsmötet hade två motioner inkommit från medlemmar.

Den ena yrkade på en separat ansökan för ledigheter kring jul och nyår, och den andra för möjligheten att arbeta som timanställd utan att LASas in.

Mötet avslog motionen gällande en separat ledighetsansökan, men antog motionen om timanställningar.

Bakgrunden till motionen är nya LAS. I Västnytt #4 2023 skrev vi om det och artikeln återpubliceras i detta numret. Läs mer på nästa sida.

HEJ MÄRTA!

Du skrev en motion till klubbens årsmöte i februari, varför då?

- Jag skrev motionen eftersom vi var flera timanställda som fick gå över till en tillsvidareanställning i och med de nya LAS-reglerna. LAS är ju bra i grunden men här på Götalandståg är vi många som varit timmisar på frivillig basis bland annat på grund av studier eller andra sysselsättningar vid sidan av arbetet.

Vad hoppas du att din motion ska leda till?

- Man borde därför kunna avtala fram en lösning så att vi som vill vara timanställda kan fortsätta vara det och användas för att underlätta för ordinarie anställda, samtidigt som man undviker att arbetsgivaren utnyttjar det.

MÄRTAS MOTION

Facket ska verka för att det blir möjligt att frivilligt arbeta som timanställd under en länge period under reglerade former.

LAS - varför lasas timanställda in?

Den 1a oktober 2022 så trädde förändringarna av Lagen om anställningsskydd (LAS) i kraft. Den nya lagen innebar bland annat en del förändringar vad gäller särskild visstidsanställning, dvs vad som i vardagligt tal hos oss på SJG kallas timanställning.

På SJG innebär en särskild visstidsanställning att man är anställd 6 månader i taget, och man tar de arbetspass som man själv tackar ja till. Det ändrades inte den 1a oktober 2022, men vad som däremot ändrades i den nya lagen är reglerna för när man inte längre kan vara kvar i sin särskilda visstidsanställning utan kommer att "lasas in" på en fast anställning. Efter den 1a oktober 2022 räknas anställningstiden annorlunda, och man behöver arbeta en sammanlagt kortare period för att komma upp i den tid som innebär att man "lasas in".

Under hösten 2023 uppnådde ett antal personer gränsen för hur länge man får vara anställd på särskild visstid. Arbetsgivaren frågade beröra anställda om man ville ha en fast tillsvidarejänst eller sluta på SJ Götalandståg. Det fick som konsekvensen att vi gick från cirka 80 särskilt visstidsanställda till cirka 30. Detta var inget som Seko tvingade vår arbetsgivare att göra, utan man gjorde det på eget initiativ. Klubbens grundinställning är dock att det är rimligt att arbetsgivaren följer lagen.

Vi i styrelsen har fångat upp att det finns många frågor och en hel del upprördhet kring hur lagen har påverkat er som arbetar eller arbetat på timmar. Vi har fullförståelse för att det fått konsekvenser för många. Vi hoppas kunna bemöta några av oklarheterna och ge svar.

Varför måste man lasas in?

Det är många trådar att hålla reda på när det gäller LAS men först kan sägas att en fackförening aldrig är med och utformar eller skriver anställningsavtal. Det är alltid mellan arbetsgivaren och arbetstägaren.

Det samma gäller hur lagen skrivs. Riksdagen stiftar lagar, och arbetsgivaren är sen skyldig att följa lagen. Det vi som fack kan göra är att tvista på om de inte gör det.

I frågan om LAS är skillnaden att den som vill vara särskilt visstidsanställd och arbeta på timmar i de här fallen drabbas när arbetsgivaren följer lagen.

Hur har Seko hanterat frågan gentemot arbetsgivaren? Kan man inte avtala fram en lösning i kollektivavtalet?

Som grund kan man säga att Sekos förhållningssätt är att de som är anställda på SJ Götalandståg ska vara tillsvidareanställda på 100%.

Den fråga vi inledningsvis fick från arbetsgivaren var om vi kunde ha en rutin för att Götalandståg ska kunna ha visstidsanställda längre än lagen tillåter. Vi har svarat att frågan i så fall måste avtalas om. Vi har nämnt att det finns exempel på så kallade arvodistavtal både i vår bransch och andra branscher, och att vi är öppna för att diskutera sådana lösningar.

Vad har arbetsgivarens inställning varit?

Arbetsgivaren återkom senare och ställde samma fråga men avgränsat till pensionärer. Den konkreta frågan har, som vi tolkat det, varit om vi utan förhandling eller avtal kan godkänna att arbetsgivaren bortser från lagstiftningen.

Vad händer nu?

Efter att den här artikel publicerades första gången i förra numret av Västnytt, har klubben antagit en motion skriven av medlemmen Märta Carlén. Läs mer om Märtas motion på s. 13.

Eftersom detta är en avtalsfråga, och vårt lokala avtal även gäller för en del av personalen på SJ Krösa, så har klubben påbörjat samtal med fackliga förtroendevalda på Seko klubb Krösatåg.

Klubben har även påbörjat ett arbete med att se över hur man från fackligt håll löst timanställningsfrågan i andra branscher, som exempelvis hos posten, för att samla ett underlag för hur frågan ska drivas hos oss.

Har du frågor gällande detta, eller tankar, så är du varmt välkommen att mejla klubben eller prata med din förtroendevalda.

FOKUS

HEJ FÖRTROENDEVALDA!

HEJ EVA!

Vem är du?

- Eva Langanger. Lokförare sedan 2009 stationerad i Göteborg. Är även loppisnarkoman och ute i skogen så ofta jag kan.

Du är nyinvald i styrelsen, grattis! Vad ser du framemot med att engagera dig fackligt?

- Tack! Det känns fint att få förtroendet.

Jag ser fram emot att kunna hjälpa och förhoppningsvis kunna påverka något till det bättre för våra medlemmar.

Du är också turlisteombud, vad är viktigast för ett bra schema?

- Viktigast för ett bra schema är möjligheten till återhämtning. Såväl som längd på turer, variation i körningen och placering av raster.

Vilka fackliga frågor är du mest engagerad i?

- Än så länge, schemafrågor, eftersom jag är turlisteombud.

Har du något du tycker klubben kan bli bättre på?

- Klubben kan bli bättre på information ut till medlemmarna. (Även om jag tycker det har blivit 100 resor bättre sedan Sara klev in i styrelsen.)

Eva Langanger är utöver att vara nyinvald i klubbstyrelsen, även nyvald som vice sekreterare, PUMA-ansvarig (Sekos medlemsregister) samt medlemsansvarig i klubben.

Har du frågor till Eva nås hon på:

eva.langanger@sj.se

Har du frågor till styrelsen i stort? Mejla oss på:

sekovasttag@sj.se

MÖT DITT NYA TURLISTEOMBUD

HEJ TOMAS!

Vem är du?

- Tomas Hedblom, 30-årig tekniker och avgångssignalerare med stationering i Falköping.

Vilken är den viktigaste schemafrågan?

- Färre snabba dygnsvändningar och turer som ska hålla i verkligheten och inte bara i systemet. Målet är att det inte ska behöva bli stressigt på grund av dåligt planerade turer.

Vad tycker du klubben kan bli bättre på framöver?

- Det finns väl alltid något som kan bli bättre, men jag tycker att det är viktigt med arbetsmiljöfrågor och att ligga på mot arbetsgivaren om det.

HEJ ANTON!

Vem är du?

- Anton Persson, en 31-årig lokförare i Falköping som älskar brädspel!

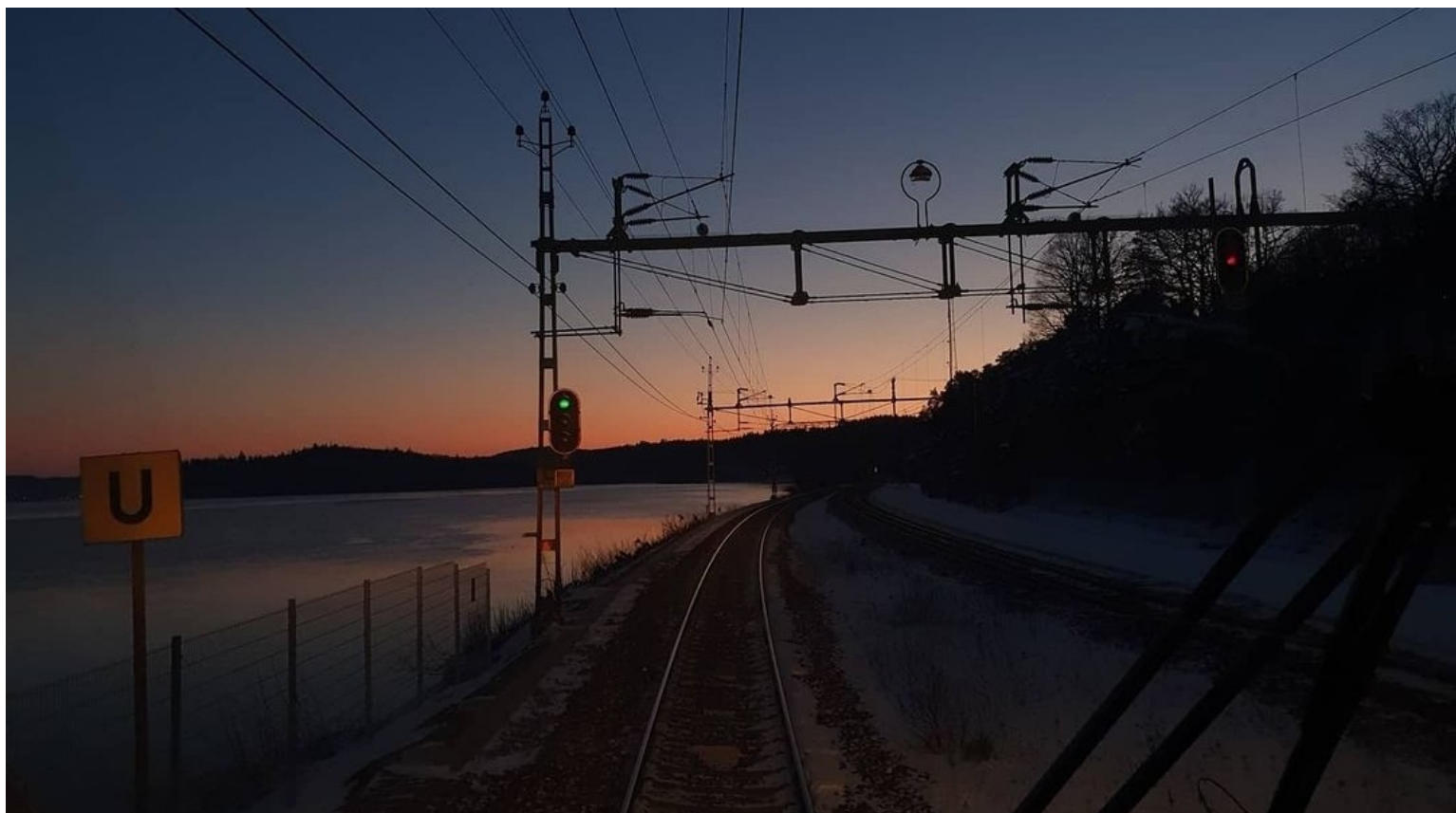
Vilken är den viktigaste schemafrågan?

- Jag behöver nog bli mer varm i kläderna före jag hittar min roll, men just nu siktar jag på att försöka snappa upp de små sakerna som skapar stort missnöje.

Vad tycker du klubben kan bli bättre på framöver?

- Att få medlemmarna mer engagerade i sin arbetsplats, både i stora och små saker.

MINNESTECKNING

Den 15 januari 2024 miste vi i Uddevalla och vid Götalandståg en god vän och kollega. Efter en tidig morgontur var Ingvald Almfjärd på väg in till Uddevalla och vid överfarten Ramseröd hade en lastbil lastad med betongelement till ett bygge sannolikt fastnat på överfarten – spår efter slirning fanns vid olycksplatsen. Utredningen till grunden av olyckan pågår ännu.

Vid Ramseröd går järnvägen i en kurva och under normala omständigheter är sikten tre till fyra stolplängder. Därtill var det fortfarande mörkt vid olyckstillfället. Kollisionen var dessvärre oundviklig och våldsam. Tåget tryckte lastbilen framför sig drygt 130 meter och drog även ned kontaktledningsstolpar. Tågvärden som vid tillfället var på väg in i hytten chockades och fick blessurer. Dessbättre skadades inga resenärer allvarligt trots flera krossade rutor på tågsetet.

Ingvald hade bestämt sig för att gå i pension till hösten efter en lång karriär vid järnvägen. Han gick lokförarskolan i Mjölby mellan oktober 1981 och december 1982 och hade planerat att under den kommande veckan inlämna önskan om avgång och pensionering till Ulrika (CS Uddevalla).

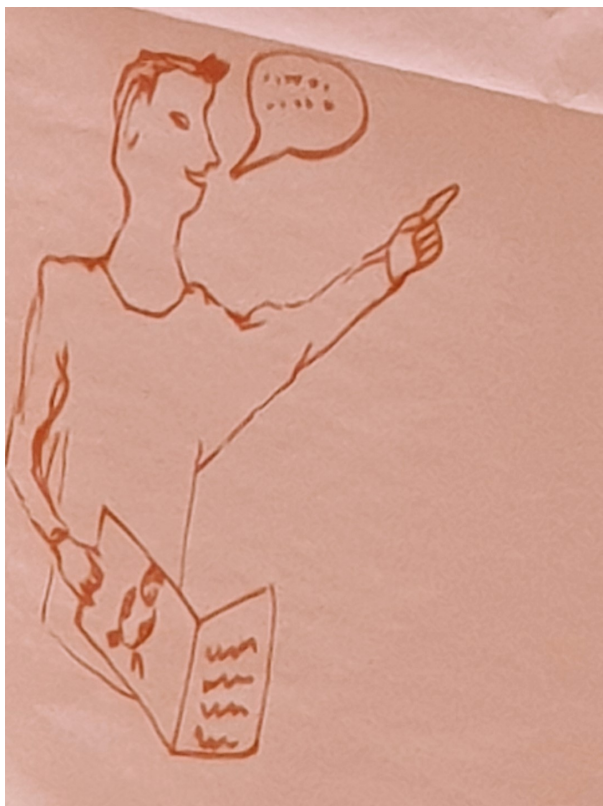
Begravningen hölls i Lane Ryrs kyrka den 23 februari. En dag som präglades av ett rejält snöoväder. Huvudpersonens närmaste anhöriga blev närmare en timme sena på grund av väglaget. Prästen Johan Birging och musikern Marie Henriksson gav Ingvald en hedervärd begravning när alla var på plats i kyrkan. Vi påmindes om många episoder från såväl Ingvalds privatliv som långa karriär vid järnvägen.

Ingvald var en hängiven idrottare och tävlade gärna på seniornivå. På arbetsplatsen alltid glad, vänlig och hjälpsam. Säkerligen en förebild för många och absolut ett föredöme som kollega.

Anders Martinsson

MEDLEMSUTBILDNINGAR

INTRODUKTIONSUTBILDNING

Hur många dagar i rad får jag börja jobba innan 04.30? Hur lång vila har jag rätt till mellan mina arbetspass? Vad händer om min rast spricker?

Vill du bli mer trygg i vad ditt lokala avtal säger, och varför? Då ska du gå klubbens introduktionsutbildning!

Vi går igenom vårt lokala kollektivavtal, samt viktig facklig historia som bakgrund till varför vi har de rättigheter och skyldigheter vi har på arbetsplatsen.

Anmäl dig genom att mejla sara.skoglund@seko.se

NÄSTA TILLFÄLLEN ÄR:

5/9 i Herrljunga

26/5 i Göteborg

Vill du veta mer om studier eller hur du får ledigt?
Kontakta klubbens studieansvarige Sara Skoglund!

VAD VILL DU LÄSA OM I VÄSTNYTT NÄSTA ÅR?

VILL DU SKRIVA NÅGOT?

DELA EN BILD? ETT TIPS?

ETT HEMMAGJORT KORSORD?

EN TECKNING?

ALLT MATERIAL ÄR VÄLKOMMET!

Mejla: styrelsen@sekovasttag.se

Seko Västtag

Klubbstyrelse 2024

Kontakta oss på e-post eller telefon

Roger Patriksson, lokförare Göteborg: Vice ordförande, facklig-politiskt ansvarig, konfliktansvarig, ansvarig för upphandling Västtågen och förhandlingsansvarig. Sekreterare i Region Väst.
Ombud Göteborg.

Anders Martinsson, lokförare Uddevalla: Kassör, styrelseledamot.
Ombud Uddevalla.

Sara Skoglund, lokförare Göteborg: Sekreterare, studieansvarig, informationsansvarig, jämställdhets- och mångfaldsansvarig. *Ombud Göteborg.*

Christina Laage, tågvård Falköping: Huvudskyddsombud, styrelseledamot.
Ombud Falköping.

Eva Langanger: Vice sekreterare, PUMA-ansvarig, medlemmansvarig, styrelseledamot.
Ombud Göteborg.

Olof Haraldson, lokförare Nässjö: Försäkringsansvarig, styrelseledamot.
Ombud Nässjö.

Louise Grimling, tågvård Falköping: Ungansvarig.
Ombud Falköping

Neda Almotahari: Styrelseledamot.
Ombud Göteborg.

Mail: styrelsen@sekovasttag.se

Hemsida: www.sekovasttag.se

Facebook: facebook.se/sekovasttag

Instagram: instagram.com/sekovasttag

Vart ska jag vända mig om något händer?

I första hand är det din närmaste chef som du ska vända dig till om du har frågor om till exempel lön eller schema eller upplever problem med din arbetsmiljö. Ibland kan det givetvis vara så att man undrar om det chefen säger stämmer eller inte lyckas komma överens. Då kan du ta hjälp av en förtroendevald så kan ni hjälpas åt att lösa frågan.

Handlar det om frågor som rör din anställning så hanteras det i första hand av ditt lokala ombud på åkstationen. Är det en fråga som rör din arbetsmiljö är det ett skyddsombud du behöver prata med. Tillsammans kan ni gå igenom vad som hänt och vad ni kan göra för att lösa problemet.

Ibland kan något som börjar som "inget" bli "något". Det kan vara en OSPA, en incident med en resenär, eller en kort sjukskrivning som blev längre än man trott... Vänta inte med att prata med facket tills det blir kris. De förtroendevalda i klubben har kunskaper och erfarenheter som kan hjälpa dig att se till att det går rätt från början.

Är det något som inte alls fungerar på arbetsplatsen eller du har en bra idé på hur vi kan förändra, så kanske det är något vi borde driva tillsammans. Kanske behöver ni ha ett medlemsmöte på din åkstation för att prata ihop er? Be ditt lokala ombud att kalla till ett om det inte redan är något inplanerat. Du kan också skriva ett förslag i form av en motion till årsmötet eller när klubben ska besluta yrkanden till avtalskonferensen.

Vill du läsa om något speciellt? Har du en bild, en text, en idé?
Hör av dig!

SEKO VÄSTNYTT

Medlemsblad för Seko klubb Västtåg

#1 2024

